

ungurescă; și presupun alegatori numai nobili și tote ocașunile în contra unuia din Transilvania cu Ungaria.² Adesea unguri sunt, astăzi de stîne se intelecte că și aleșii numai nobili Meete ungueri pot fi.

Eșă dar la lege de cel mai deosebită, o lege esecțională aristocratică, o lege arbitrară în modul celu mai absolută, o lege a lui care își fundamentează este uniu-neascăzută trei națiuni, maghiara, secuia și sasa, o lege care nu se mai poate uni cu spiritul templei de acum, o lege neliberale, în gradul supremu conservativă de totu ei și putredu să învechită, o lege care după anul 1848, este cu neputință de a se apăra prin practică; o lege care românilor, ca și multe vecinătăți numeroșă poporului în Transilvania nu dă necei unei de dreptă polonilor în fizica lor; o lege care tiene pe romani în aibărbiu continuă politice și în aserire per-
petua naționale; ca un eveniment o lege din cele mai nedrepte pe lume, și care ne ducă la starea în care eram înainte de 48.

Să îl întrebă acum, că: pe baza acestei legi, păte ore români din Transilvania se par-
ticipă la algerii de deputaților pentru dietă din Cluj? Acea lege nu cunoaște altă comi-
tate decât ungură, nici altă secuiește decât
secuiește și saseci; după acea lege nu și ni-
mici românești în Transilvania, băi români insu-
și nu și alta decât și e-s, fără nec-uu dreptu
personal, politicu ori național; membrii dietei
sunt membrii celor trei națiuni privilegiate,
intre cari români nu încap — el ca atâr-
sunt eschisi și de la algerii și de a pot fi
membrui dietei.

Ci, la guvernă sunt si romani, la tabă-
regescu așezăne, de așezăne suntem comiți su-
premi său capitanii și romani, si între regalii
ince voru și si romani, și asesta încă voru și
membrui dietei, prin urmare acolo voru și ro-
mani — va dice cine-vine. Astăzile este; înso lu-
ciu, pana ce dieță și compuse pe băsă articolul
XL de la an. 1791, pana atunci acel ro-
mani acolo nu sunt români ci nobili ungari, și
membruli aceliei dietei sunt decât mem-
brui celor trei națiuni privilegiate intre cari
români nu se numeră și nu se pota numera,
si membrii a celor dinte sunt membri
unionis juramentu obstricți, care ju-
rumentu și facutu in contra si asupra româ-
nilor.

Dar' români potu alege deputati cătă vor-
vre — va responde altul, O! bă nu potu
diu acela și nici unul; pentru că precum anu
vediut, legea de la an. 1791 nu le dă nici
unu dreptu, era favorul cea se cuprinde în
rescripții și precepțiunii său pă restrînzu de
cătu ca se pota români partcipă la algerii
după dreptu și dreptate — apoi vedea aces
favoru și numai extortă, si dieță ar fi unu re-
ceptu de mistura legală și titluu ocofrata;
apoii împărțirea cea nejușta a cercularu de
alegere; apoi nedreptatea cea mare că totu
comitate, seauole si districtele, totu cu etă
de mari ori nici ar fi, tramele totu numeră
așezăne de deputați; apoi că totu catetale li-
bere si opile privilegiate, cari totu sunt unu-
guresc, seueșci și saseci; tramită așezăne
căto unu său doi deputați; apoi în fine,acea
ce amu mai diau, că totu nobili (unguri) pana
la celu din urmă, opinacie și cocias, sunt
alegorii, astăză căto iu care pletesea în dare
totale 21 fl. v. s., amu trei fecciori la militia, amu
invetata carte, face la drumu de tiéra,
portu tote greutățile comunali, nu sunt alega-
torii pentru că nu sunt nobili-unguri, era co-
cisul meu care n'are nălăc nici decat căt
5 fl. v. s. ca i dău siu simbriu pe luna și ale-
gorii pentru că și eunguri adcea nobili; si
spiniști mă dura unde și cumu nu poti să
românu representata după dreptu și dreptate pan-
candu esfăt legea de sub cesteine?

Ci voru merge unguri, și in marimintă-
tea (?) lor ei voru alege deputati români —
va strigă și altrelle. Se pot, se place; inse
aceia români alezi de unguri, de ari și in sine
ori cătu de buni și mari români, ei totu si
voru și deputati românesci ei deputati ungu-
resc; și nu voru poti reprezentă interes româ-
nesec si numai interes maghiarezec — că
astăză legea maghiareză.

La difa are să se iee la revizuirea „uniu-
nes Transilvania cu Ungaria”.² Ce are să fie acela-
toră uniu si cu toți; o vedem scrisa pe
toti paretti orașelor și pe tote arișurile
stradelor; o vedem funegardă d'into' mărgine
a tieri și pana în ceeaială: români se
feresc de ea, români nu voru a-si vinde auto-
nomia tieri. — Români n'au facutu acelu
articolu fatal de lege; români necu nu-lu potu
revend. Români a protestatut totdeuna și cu

properia, astăză si midicilou prin organele subordinate ilustrații Tale, ca la algerilor distila libertatea plină a algerilor — nu patindu vr'o scaderă — indeplinire voile majorității se fă scută, de orice felu de machinație si intrige, și să verifică algerilor să se garantată, si nice pînă la lege constituțională se nu se poate trage la indoială.

Confidință, cu care naținea a primă inalte declaratiuni despre intentiunile parintelisice ale Maj-Sale Apostolice, a caror obiectu sublim constă mai cu seamă d'in organizaționei relațiunilor de stat, din garanția inferior spirituali si materiali si inaltește constituțională a tieri, e devoletă de către naționame întragea; convinsarea, de care su-petreni toti cetățenii patriei, ca în mediulor gînditorilor astor groză se aduce resulețate, corresponditorie dorințelei omului, e o condiție, nu se nu se poate realiza atunci, decât numai prin compactația solidă a cetățenilor si pri starinătatea fără de patme.

Cu aceea, ca la algerii se înține ordine buona sunta încărcării președintelui comitetelor emise pe baza Art. de lege V. din 1848 si a ordinării acestui guvern emanata sub Nr. 73.931, a. c. §. 42.

— Ilustrația Ta, dar Te vei sfăt, ca înainte marginile acestora ordenații se întreprindă totă mediloale pentru linioicea si garanția depință a algerilor.

Primesc etc.
Buda 6 noiemvre 1865.

B. SENNEY.

Nr. Univ. nr. 1845.

Proiectu de reprezentare^a.

Maiestatis T!

Pră gratiosa Imperator si Domine!

Priu diplomă d'un 20. opt. 1860, cu care Mai-
statas Ta Te-zi indurat a emita unele legi fundamentali
de stat, statutorice si revocatorie, spre innoță
asecurare, statutorice, si reprezentare a legătură de
deputatul de stat alu Monarhiei, si restaurat, între
marginile statotică in cea lege, pr lunga constitu-
tunie de mai înainte a le vogatelor si teterelor
naționatorie de caroia Unghariei, si constituția ma-
reli principata Transilvania.

Actual acestă, care exprimă întręga' monarca,
fa una mununata pretulou de inteleptieana anni re-
genta petranditoris, caru-i jach de base statu-
raintă, de a imprenă reminiscenție, infinitul
si pretendențiale de dreptu a telerilor si poporelor,
complaiando în ipsoe faptele a monarhiei,
ce i se dăde (actatul) sanctiori moralei mai înalta,
fa încredere marominoasă si nobile, cu care Maiestatis
Ta si încrucișat, cu depință linioicea desfașurarea
principale si impovescere instituționilor date ada-
resecute prim non'a legi fundamentală de statu,
petrinderei mature si sclului patrioticu ala totoror
poporului.

Cu privire la Transilvanie, inșificarea institu-
ționilor resuscitate si complanarea acelaie', care con-
dumine lipa de „astrumatu aduncu tistoris” cu
relațiunile faptece a le tieri, se manifestă mai de
sproprie întrăces, cu primărtăia scisorie de manu
din 29. opt. 19. dec. 1860 si începă cu manu in-
troduceră de pregătiri la una reprezentare a tieri
așezăne precum pretorescunții maromilloi, bespă-
colora si statutorice mai înainte neinterpetate, astăză
a celor mai înainte neinterpetate, ci se ordenea to-
totodată si reintrodusse organolele de ocaunare
constituzionali pentru alescere publice, cari sunt
reservate prerendarii comune.

Astăză, prout activă kerostoria regimului sa
se potelă să facă la ună garantă interatorie de incord-
ere, ca în fapta la Transilvanie si ditorulor el
naționalită in legătura vîntu cu cele lătă pările a
le insperiat, va se români păstrare desfașurarea
de istorie, de sens statutoria.

Patentă imp. deține reprezentarea imperiului de
la 26 iunie 1851, intarită actea acceptare, pentru
caru-a siu siu la acelaie, dochiară si consta-
tare maromii principata Transilvanie rechizită
in viață intre marginile diplomei de opt, de una
partie constitutiva interatorie a constitutiunii impe-
riului.

Restaurarea dreptului de stat traia inse, aducandu
cartile de legătire le tieri erau la valabilitate, avu de ur-
mară necesară si nouă insuflețire a constitutiunii
municipali si a totoror dreptulor si libertatilor
naționale așezăne, pentru că naționale așezăne formeza,
înca conform contractul sub care regiungarie
nașteau în septă scoliu chinăram pr imigranții nești
in una tiera incă atunci pastă, una corporație pro-
prie de asemenea statutoria cu deputatul statutoriu intre
celor naționali impresa locuitoare a le tieri.

Cu bavură pati naționala, si cu ea intraga po-
paracine fundala regii era-si în folosință dreptul
deținute de catre monarcă, innăduși ori ce plangere asupr
a.

^a Acestu proiectu in sedintă d'un 6. nov. cu 18
voturi contra 4, fu primut cu patente modificatiuni. Red.

dileloru trecutului; elu (trecutului) avea mangaiarea conștinței, liberă de impunătă, că nu a fost în viață lui dacă după una lungă, intratistorie de semipentruțele parțietice la se Majestatea Ta le, a trebutu să se facă și în Transilvania una aplicare mai aspiră a puterii regale.

De aceea a fost și numă elainții a sentințierilor, coloru celor multi multioritor pentru resiliatără, pustiuțea ei de dreptă istorică vecișu, cindu universitatea națională saseec, în primulăc'i reprezentanțe din 29. martie 1861, aducându-i amint de chiamare, și spri aperație coroene, ră declarătă ga, de a sprigii în cercu de activitate consti tutiale cu tote poteri, voia și încrăderă, marcele opa ali deslegări multi multioritor a costimulor dreptul de statu, care l-a incispetă Maiestasă Ta cu legile fundamentali d'opt 20. sept. 1860, și 26 februar 1861.

Aceasta declarără a națională saseec, a sfatu la corona este mai deplina recunoașterea.

In urmă pr'r națională reescrită din 21. aprilie 1863 se combinișă dicta la Sabiu, și sfințea nătă base legală și aplicable, se emise totodată si un regulamente dictata pentru acesta casu.

Precum Maiestatea Te-ai indurăt a exprime în memorabilu reescrită salutarului înderputerăcăză dictă aocă din 15. iunie 1863, – înalte atelo mutu, anume parte access a constituiției vecchie a mardu principatul Transilvania, care se referește la compu nreisă dictet, prin stergere prnvegatorul nobilismă a rebotei și a prestatiilor tinerilor și prin statoricea de egali detorii și drepturi pentru toate clăslor locuitoricilor tiei, – se schimbă astăi de esențial, cău un dicta cupnchită pre baza Art. XI din 1791, prin care ea mai mare parte a populației nu foau eschisă de la esercea dreptulor politice, nu alături potu confidări, și nu s-ar fi considerat de atare reprezenterade a întrigăi populațiu, pustiuție, naționalitate si religione, care se alături veșira morale neîncurajătoră spre a deslegătă staf aferice intera a la Transilvania spref indeslătu, tootoror clăslor de popor, cari o locuiesc, că și a duse în deplină parțieșus propana ali coronei, de repetie ori expresa, în privința relaționilor de dreptul publică facu ca întrigă monarcă.

Inseftul de semitemisfere de loialitate si dorință după starea constituțională, nici una cercu de alăgoru din tiera sa n'stigantă de a trimite abrogatua noista dicti si totu c'lesă ușor cercuă, așzbarbat, par ci a căzută îndorseră corone, nu ascătura toti chiamare monarcul lor, – reprezenterati adunati și tieri, nu foau subtilită ce dreptă și deputații departații și mulțum patroci săpti din urmă propozite de frânt' a'heu, nu se vede in accesea după năs' pideșă punctu insperata perturbările lori.

Incredibili deplini, adun inimică Mai. Tale de căză adunatul corpur legislative al tieri, prin pr' umilită adună din 21. iunie 1863, i'c spusun pri' gratiosiu reescrită d'opt 5. sept. 1863.

Copissată de stare sparsă dictet i' succose a aduce la case unu sit de proficie de legi forte pen derose, cari par invocare corsosu cu capatatu pubore de dreptă neînțelege, si prevedute cu sasorișce propria a Maiest. Ta le în totu trede limbile tiei, săi' intrudere în cărlile de legi a le marceil prin cipata Transilvania.

Ună din noaste legi dă, național romane si besericorii grecesc de anulă ritările soce-asă-pe puntiunea de dreptă, ce o as în tiera celestei naționi si besericorii recunoscante de multu după dreptul de statu, și de aceea pre lange manuscris-constitutionale va ajuta si intenția de frânt' a'heu, nu se întânde pacea inter locutori tiei statu de diversi după origine si credință.

In acesta dreptulmăna, lunga legă deputatice amintita, sau a dea' de legi springindu. Acea' legea și legă deslore folclora celor trei lumbe le tiei in comercial publicu oficiale, una lege, care prefos, si sici in tiei, în adeveră deplină assiom'egala incăpătă tootoror poporulor imperiali, vestită in cazu, la suferi pe troon a Maiest. Ta le, si pistrata de atanc meșimbanta.

Nu de mai mica incenșante suntă legăe despre inărticular, nerereocabile, oriaru cu unanimitate, învoie imbecularu si firmitate, a diplomelelor de la 20 opt 1860 si 26 februar 1861, precum si legă despre modalități, cum are si se intenție in mardu principatul Transilvania alăgoru prin dictă a deputa tora pentru senatul imperialie.

Noi ni tenemur tare de ce au castigata aceste legi, cari arcăi una progresu evidinte, ce nu se potu uiușor re spinge, in desfasurarii naturali, și i' sună a imperiului.

Daca inse, în urmă relaționilor de nou intrate, ar'fi de lipa una stramură, în una părăs' altă a secioru, ce ar duce la mai bino, si noi ne tiencem

de assiom' universală a dreptului de statu, că legi create constituițialmente si sanctionate in modu săn'numai pre Hale consti tutiale se potu explica, strămută săi stergete.

Pre candu ne dănn̄u declarăriile astăi se provocata de conștința impregnerilor de fată si condusa de aristotele preventie împacatorie, – n'i stă inaintea ochilor sap' fap' unei încercări hanotie marce opa sia plăci, care Maiest. Ta cu spresa, plina de înderputire, un' usoră fericești, a facutu-o canoscută tootoror poporulor monarciei, in privința Transilvaniei prin pr' naturală reescrită de la 1. sept., in extenșie mai mare ina preste tote imperiului, prin manifestul imperatorie de la 20 sept. 1863.

Gata spă sacrificei si cu cugeta de împacator, precum acceptă Maiest. Ta. Dea' do poole-Ti credito, națională saseec pr' umilită si credito, aducandu-i amint de crediti' ei si nici nu s'astăclau nici odorești si de aliprea, ca' pr' naturală cam esteva, cu urmă chiamare primito si pe calea cea noua, cu cugeta tare si cu credintă.

Cu ciatu i' este mai curata ina voită' si mai sincera stăruința de a inainta intre marginile cercuui ei de activate legali, opula uno complanari adver satore si cu inoare națională tiei, precum si inoare se dreptă si tiele imperiul intreg, cu atău matutina i' este ieratau a' desfăcă de detorii, ce nu-îm posingi' tootoror preceptul morală ali' adenivelor, ali' celeci d'antă conditoni de încrădere impromata.

Urmaru astăi precepuit, ne restrigem la pat'ea nostra Transilvania si mai cu senza la pustiuție si starua de dreptă a populației fundalui regiu, pre care o reprezinta singură Universitatea națională saseec si constituiționalme chiamate si redipromata.

Din punctul astăi deplini legalu si constituțional, catuatesu in asemene modu, precum an depus în pr'inaldu laudat's reprezentanța pr' umilită de la 29 martie 1863, deschiară, propusene si rogarie nostră la scarile sanitatul tremu, a descoperi, chiară, inondele si ingrițile, cari i' sun' in stare a produc deindeplinirea pr'inaldu rescripta reg. din 1. sept. 1865, prin care se combinaș una dicta pre una base noua namă peat' reescrită art. I de legi d'ian. 1848, despre unines Ungariei si Transilvaniei cu privire la interesele comuni a le ambelor tiei.

Fatia un' fapula, și dictă concihiamata la Sabiu pr' 1. iuliu 1865, in urmă scrierio comuniscaři r. dictate, pre bană precum, determinațiunile de la 14 opt 1864, si anum. adunat, par la pustiuție, radușudanatul si, si, siage nună a'șteptu se adunat, in cindoră considerante determinare intenție in constitutiile Transilvaniei (Art. XI. 1791) si suscepuit si in regulamentele dictata provisoria de la 21 sept. 1863, după care i'fie' are a'șe in inclusi forma in sasiorii publica de căză e' comisarii dictale, impozită.

Mai adunaș meru neodinobișu, cari le stăi' necunoscute unei dicti cu totalu nota, după determinarele Art. de lego XI, din 1791, mai aleu cu privire la insasorișta insalta a obiectului pertre carei si.

Abragandu de la gravatas neînginibile, de a susține, par la langa art. de lego, așa ecuili națion politie, intre naționi si besericorecunoscute a tiei, precar' sa' pasu' totodată punde, sa' num' bască' no'dicta de una parta pre sistem'a coloru trei naționi, a Ungariei, Secuorilui si Sasiilor, si de alta parta pr' idem' in dreptatrici si d'omul politie și precepunitoare a nobilimic'i.

In urmă aocă' nădă, nu numai romani ca națione si egala inđreptatia, ci, in acelă parțial p' tiei unde a stabuit nobilimis cu supu' ce facutu robotă mai cu senza in comite si in scanele soice, si toti nobilim' fă' destingere de nationalitate, – sante' eschiză deplină de la deplină de alăgoru de alegere passiva si active.

Cu aceste ince abii se usosce assiom'a egalei înderputeri si îndorsteră a tootoror naționi pusec si a tootoror clăslor populației, garantata de repetite ori, ce a fost si in apărare ani indulgențu p' tootorie tieiște de statu, si cu suscipuit pr' articolulu de la 26 opt. 1863, si in cartile de legi patroci.

Maiest. Ta, spre a misună cău se poe aprimila acelui legi contrarie intuimlioriu de dreptă a preștețen', in ingriție parțieșus egalei pentru totu locutori tiei. Te-ai adurăt a declară si îndreptată a slegelile dictie' acesci - si clasie de popor mai inam' politiceze neîndorosite; ins' assiom' statoria pre lange aplicaresi coevente a determinare Art. de lego XI din 1791, – siabragandu de aace', că clasie aceste de popor au una lipa adună, de a' si derivă jindreptaticea egalei na' de la fapula consociunilor si operei, a' se adună, ci de la garanția si sigura ale-

gei, — nu se potu inđplini cum se cade nici en privire la naționale recunoașterea, nici en privire la personale singularităte.

Inđreptatice nobilitoru de a potu exercu' ca stari in comitate si scăunele secuie, deschupta de alăgoru neiresistis, pre candu pentru nobilioru d'în totu tiei' e precesia împlesești condiționile constru'cție, remane totodată una trate neasente în costitutiile de statu egali îndoritori', care fata cu faptul, ca prougotul' nobilitoru la stora si asom' a egali inđreptatice si îndoritori a tootoror clăslor populației garantata si prior legă, se simte cu dorere.

Na patiente neofiu' a provocata scădea dării capului din consula statorică, care se compătă atău in reescritul reg. prin care se demandă concihiamarea dictet pre 4 noembrie 1864, la Alba' Julia, că si in regulamentele provisoria de dicta la 21 sept. 1863.

Mai de a'ropă prin acăsă se flărage de la locutori credintăsi si tiei, deplină pan' acum, într-o extenție, care merge atău de departe, cătu' insu' si comunitati înțegre, ca' p' capela' nici' alăgoru alegeră, precom'una năs' nobil, chiară si daca nu'dă nici' una contribuție, se bucură de dreptul de alăgoru.

Apoi si intră portatori de contribuție si același' p' acelui social, se provocă una neagăitate in tratare, care nu se comanda prin principiu, ce jac' si in statorică unui cens. Cetăciale, cari locuiesc in cătă, in cătă suntă contribuționes clăslor de case si năs' contribuțione a castigului personal de' categorii mai inalta, se oschidă de la deplină de alăgoru, in totu c'eza dană una contribuțione mai inalta, deciul tiecani, cărua consula statoricu li'dă dreptul de alegeră.

In fine indeplinirea strinsă a determinantiilor Art. de lego XI din 1791, eschida de la fapula deplină de alăgoru si pre alele elemint respectabile a la vieție cetătenești, pretei, profesori, docenți, avocati, artisti si valitățe loră la făr' nobilie, se fin' de casă mai inalta, se obștigă de la deplină de alăgoru, in totu c'eza se ansează de dreptul de alăgoru. Mai apoi se combinaș una dicta pre una base nouă namă peat' reescrită art. I de legi d'ian. 1848, despre unines Ungariei si Transilvaniei cu privire la totu celalat' tiei monarci.

Mai patiente se potu' ordne' de' alegeră aduce in consonanța cu stariile de dreptă si a relatiile sociale f' anseale si districale saseec.

Patia cu assiom' de a legă de stariile de' constituțione de mai înalta, un' fanta de 'ingrigile si de amintiile si anum' fapule, par la pustiuție, adunat, și, siage nună a'șteptu se adunat, in cindoră considerante determinare intenție in constutiile Transilvaniei (Art. XI. 1791) si suscepuit si in regulamentele dictata provisoria de la 21 sept. 1863, după care i'fie' are a'șe in inclusi forma in sasiorii publica de căză e' comisarii dictale, impozită.

Mai adunaș meru neodinobișu, cari le stăi' necunoscute unei dicti cu totalu nota, după determinarele Art. de lego XI din 1791, mai aleu cu privire la insasorișta insalta a obiectului pertre carei si.

Pentru aceea si sfara de fapula regu' d'au ra diu'ndioce si inđrești despre deplină de alăgoru para' dict' a urmatoru, una documentu, cu legă de alegeră din 1791, finădu' se po' sete' unu cu pretensiile preștețen' inaintata, nu mai oferesc nici' dictă ce'ru-veni puncte de tieen' sigură; la aceste' se mai aduna, că capii judecătorei la privire la fapule alegeră' s'au produluită ca drepturi, cari se consideră totodată' tieionate de cercul de activitate ale reprezentanților respectivi.

Cu privire la aceste reescrisi, – și carea potu' mai inalta esențialitatee primă obștigătoare, că concihiamare unei dicti tra' numai pr' basca determinaționalo, legiutoru de a'ndă, in'atuo' la pustiuție, neopereabile, ce se recere' ce se năs'cesere prototindem in tie' rea reognoscere duratoare a declinuiror ei si cu același' si recognoscere legilor si actelor de statu impreună cu ea.

Una regulară a costimulor de dreptul publica ce promite durabilitate insă, este scopul desemnat de Maiestatea Ta si asemenea de floriente dorita de catre toata clăslor populației.

Spre ajangere acestui scopu' după parțile credintiose si pr' umilită nobilimentă si națională, ce se potu' a'ndă numai una calo secură, adecu' măsură, unei legi definitivie correspodunție basciori consti tutiale si relațimile p'fapte, despre compa're dictet, despră modulu concihiamarii membrilor ei si despră assecione, si sunta de a se obștigă la patruțatice si la aducere decimunilor.

Păsirea pre aocă' celor correspônde cu siguritate planul nostrumastu' păstrat al Maiestateli Tale, si de a'nd' intereselor statului intregă garantă sigura in una formare constituțională a imperialiei, care si' ale poterei si insemnătates in liberă' par-

